
A gyermekek napirendjének, tevékenységének szervezése

Vizsgamunka

Konzulens:

Duckhouse Családi napközi

2014

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	3.
A jó napirend ismérvei	4.
A játék, mint a gyermek alapvető tevékenysége	6.
Napirend	7.
A foglalkozások főbb témái	8.
A foglalkozások megszervezése, kialakítása	8.
Felhasznált irodalom	10.

Bevezetés

„Minden gyerek jó. Jó, ha jól érzi magát a világban, ha biztonságban van. Szomjazik a jó példára és a szeretetre.”

/Vida Ágnes/

Vizsgamunkám témájául azért választottam a napirend, a tevékenységek megszervezését, mert úgy gondolom ez a legfontosabb tényező a napközi és a gyermekek mindennapjaiban. Ez szolgál a csoport életének alapjául. Elengedhetetlen a jó napirend kialakítása, hiszen a gyermekeknek szükségük van arra, hogy viszonylag azonos időben történjen a napi cselekvések elvégzése (étkezések, pihenés). Ez segíti őket abban, hogy kialakuljon a napi életritmus, mely hatással van a későbbi tanulási folyamatokra. Mivel ilyen korban még nem rendelkeznek a picik időérzéssel, ezért csak a megszokott időben végzett tevékenységek alapján tudnak tájékozódni (pl.: tudja, hogy ebéd után, jön érte valamelyik szülője).

Leendő családi napközink Pécs belvárosának közelében, de mégis egy olyan városrészben található, melyet kis forgalmú utcák vesznek körbe. Nyugodt, biztonságos városrész, melynek közepén egy nagy kiterjedésű területen az Európai Unió-s szabályoknak megfelelően felújított játszótér és park található, sok színes, érdekes, biztonságos játékokkal, amelyek megunhatatlan örömforrást jelentenek a kisgyermeknek.

A napközi tervezett helyszíne könnyen megközelíthető autóval, számos parkolási lehetőség található az utcákban, és a helyi buszjáratok is könnyen elérhetők.

A jó napirend ismérvei

A helyes életritmus a harmonikus fejlődés alapfeltétele. A jól összeállított napirend rugalmas, alkalmazkodik az évszakokhoz, a napi változásokhoz. Ugyanakkor tartalmazza a stabil pontokat is, étkezések, alvás-pihenés. A folyamatosság jellemzi, ha úgy alakul helyettesítéssel meg kell oldani, oly módon, hogy a gyermeket abból a lehető legkevesebb inger érje. Ne legyenek üres járatok, ne hagyjuk a kicsiket unatkozni, viszont arra is figyeljük oda, hogy ne terheljük le őket túlságosan, életkoruknak megfelelően biztosítsuk számukra a napi tevékenységek milyenségét, mértékét. Fontos, hogy minden nap – a lehetőségekhez mérten – tartózkodjunk velük a szabad levegőn, ezt több féle formában is megtehetjük, lehetünk az udvaron és játszhatnak a kinti játékokkal, vagy kis kerti munka keretében illetve elvihetjük őket egy kisebb sétára. A lényeg, hogy biztosítsuk számukra a friss levegőhöz jutást. Nyáron természetesen a bőr védelme érdekében a megfelelő napvédő szerek használata nélkülözhetetlen.

Az étkezések mindig azonos időpontban és időtartamban legyenek, még akkor is, ha esetleg napközben kívüli programot szerveztünk, az ebédre mindig igyekezzünk visszaérni. Figyeljünk arra, hogy a gyermekek számára a pihenés-alvás zavartalan, nyugodt körülmények között történjen.

Ami a legfontosabb a nap folyamán, hogy biztosítsuk számukra a szabad játékot. Hagyjuk kibontakozni, hogy azzal és azt játszhassa, ami számára a legkedvezőbb.

A testi, lelki szükségletek kielégítése alapvető feladatunk, ugyanis ha ezeket elhanyagoljuk, akkor a gyermek nem lesz kellően motivált, nem érzi jól magát a saját bőrében. Mindenképpen olyan környezetet kell teremteni, amelyben a gyermekek biztonságban érzik magukat. A segítő, bátorító, meleg érzelmi légkör hozzájárul ahhoz, hogy a kisgyermek kiegyensúlyozottá váljon, illetve személyiségének pozitív irányba való kialakulását elősegítse.

Lényeges a gyermekkel foglalkozó felnőtt személyisége is, mert ő az, aki segíti a beilleszkedést, a környezethez való alkalmazkodást, hozzájárul a gyermek emocionális, mentális fejlődéséhez. Következetes, türelmes, empátikus, toleráns és megértő legyen.

Csak olyan tevékenységeket célszerű a gyermekekkel végeztetni, amelyek figyelembe veszik a gyermek egyéni adottságait, felkészültségét. Ehhez mindenképpen ismerni kell minden egyes gyerkőcöt, tudni azt, hogy ki mire képes. El kell kerülni, hogy kudarcot éljen meg,

mert ez nagymértékben hatással van a motivációra. Így igyekszem majd olyan feladatot adni, mely számára megfelelő. Ez az alapja annak, hogy később is szívesen végezze az egyes tevékenységeket. Ismeretlen, vagy nehézséget okozó feladat esetén, okvetlenül legyünk segítségére.

Fontos még a helyes szokások kialakítása. Ezt úgy tudjuk elérni, ha rendszeresen gyakoroljuk a gyermekkel a megfelelő cselekvést, következetesek vagyunk, és ha helyesen végzi el, minden esetben jutalmazzuk. Nem mindig kell tárgyi jutalom, sokszor elég az is, ha szóban megdicséjük a gyermeket.

A napirend része a WC használata. Feltétlen meg kell tanítani a gyermekeket a helyes viselkedés kialakítására. Segítségére kell lenni, hogy önállóan is el tudja végezni a dolgát – WC-ülőke, dobogó, kényelmes, könnyen levehető ruha.

A megfelelő higiéné kialakításának szerves eleme, hogy minden WC használat után, étkezések előtt, illetve után a gyermek kezet mosson. Eleinte ez még segítséget igényelhet, de a sok gyakorlás után már a gyermek önállóan is képes lesz a tisztálkodásra. Mindenképpen biztosítani kell számukra, hogy a mosdókagylót felérjék, ezzel is elősegítve az önállóság kialakulását. Az önállósodás elősegítését nagymértékben tudjuk alkalmazni az öltözködésnél is. Megfelelő helyet – ahol kényelmesen elfér, le tud ülni - és időt kell biztosítani a gyermekek számára, hogy egyedül próbálkozzon felöltözni, levetkőzni. Természetesen, amikor megakad, akkor ott kell lennünk, támogatnunk kell, biztatnunk, segítő kezet adni neki, így meglesz a kellő motiváció ahhoz, hogy önállóan is felvegye a ruháit.

Mint ahogy arra már feljebb utaltam a napi életritmus, rendszeresen, megszokott időben végzett tevékenységek, visszahatnak az életfolyamatokra, így az egészséges testi, lelki és szellemi fejlődésnek is feltételei.

A játék, mint a gyermek alapvető tevékenysége

„ A játék királyi út, nem csak a gyerek megismeréséhez, hanem a fejlesztéséhez is ”

/Mérei Ferenc, gyerek pszichológus/

A játék általános jellemzői: spontán és önkéntes tevékenység, a nevelés leghatékonyabb eszköze mivel a kisgyermek elemi szükséglete. Ezen kívül formálja az ízlésüket, játszás közben fejlődik a gyermek társas kapcsolata, segíti az empátia kialakulását valamint a közösségi életbe való beilleszkedését („mi tudat”).

A játék feltétele a nyugodt, vidám légkör megteremtése, az érzelmi biztonság kialakítása, hogy elfogadjuk a gyermeket és játékát egyaránt. Ezáltal létre jön a kicsi részéről a bizalom az ellátást nyújtó személy iránt. Teremtsük meg a megfelelő helyet, időt és eszközt. Elengedhetetlen, hogy a gyermeknek legyen hozott vagy kialakított élménye, mely alakítja a játékának témáját és tartalmát.

A játékirányítás elvei közé tartozik, hogy a feltételeket teremtsük meg, csak szükség esetén avatkozzunk közbe, a konfliktusok megoldásában törekedjünk az önállóság biztosítására valamint az ellátást nyújtó személy szeressen játszani.

Játék közben a gyermek derűs, felszabadult, örömforrást jelent számára. Mivel a legfőbb tevékenysége, ezért a munka-tanulás ilyen jelleggel történik.

A gyermek, játék útján ismerkedik a világgal, elősegíti a helyes magatartás gyakorlását, fejleszti kommunikációs készségét, mozgását, növeli az önállóságát, kitartását.

Fajtái:

1. Gyakorló játék: önkéntelen, örömteli mozgásból álló tevékenység
2. Szerepjáték: élményeit, tapasztalatait vetíti ki, a hozzá érzelmileg közelálló felnőtteket és társakat utánozza.
3. Barkácsolás: sikerélményt, önbizalmat adhat az alkotás (egyszerűbb ajándéktárgy, dekoráció készítése), legyen kötött és kötetlen formája is.
4. Dramatizálás, bábozás: a gyermek a bábót azért is érzi közel magához, mert nála kisebb, cselekvéseit, sorsát ő irányítja.
5. Építő, konstruáló játék: kézügyesség, fantázia fejlesztő

6. Szabály játék: meghatározott szabályok szerint zajlik, mozgásos (labdajátékok, fogócska, körjáték, stb), társasjátékok. (Ez már inkább az óvodás korú gyermekekre jellemző.)

Néhány szempont, amit figyelembe kell venni a játékeszközök kiválasztásánál:

- ❖ igazodjon a gyermekek életkorához
- ❖ könnyen tisztítható legyen
- ❖ mérete legyen megfelelő
- ❖ ne legyen balesetveszélyes
- ❖ keltse fel a gyermekek érdeklődését
- ❖ a személyiségfejlődést segítse.

Napirend

7:30-8:00 Gyermekek érkezése, fogadása

8:00-8:30 Szabadon választott játék, folyamatos reggeli

8:30-9:00 Reggeli

9:00-9:45 Szabad játék, játékos foglalkozások, egyéni készségfejlesztés

9:45-10:00 Előkészületek a tízóraihoz, tisztálkodás

10:00-10:15 Tízórai

10:15-10:30 Készülődés a szabadlevegőn való tartózkodáshoz

10:30-11:45 Játék az udvaron, séta a szabadban

11:45-12:00 Előkészületek az ebédhez, tisztálkodás

12:00-12:30 Ebéd

12:30-12:45 Készülődés a pihenéshez, fogmosás

12:45-15:00 Pihenés

15:00-15:15 Folyamatos felkelés, tisztálkodás

15:15-15:30 Uzsonna

15:30-16:00 Szabadon választott játék

16:00-16:30 Gyermekek haza adása

A foglalkozások főbb témái

1. Kézműves foglalkozások

- gyurmázás, agyagozás
- festés, tépés, ragasztás
- hajtogatás
- rajzolás
- gyöngyfűzés

2. Mozgásfejlesztés

- torna
- tánc

3. Anyanyelvi fejlesztés

- versek
- mondókák
- énekek
- bábozás
- körjátékok

4. Környezetismeret

- család, testünk, zöldségek, gyümölcsök, állatok, évszakok, közlekedés, évszakok

5. Matematikai ismeretek megalapozó foglalkozások

- mennyiségi fogalmak kialakítása- számlálás, halmazok, sorozatok

A foglalkozások megszervezése, kialakítása

Minden foglalkozást igyekezni fogok úgy megszervezni, hogy azokban a gyermekek aktívan részt tudjanak venni és a képességeiket ne haladja meg. Hiszen, ha megtudja csinálni a rá bízott feladatot, akkor sikerélménye lesz, ami motiválja a későbbi feladatok elvégzésében is. Természetesen játékos jelleggel zajlanak majd, hiszen a gyermeket úgy lehet a legkönnyebben cselekvésre ösztönözni. Ugyan irányított formában történnek, viszont ha a kicsi játszasként éli meg, akkor számára észrevétlenül tudom fejleszteni a különböző készségeit. Itt is fontos a példamutatás, mint a szülő, mint pedig a vele foglalkozó felnőtt részéről, mivel a gyermek

ilyen korban az utánzás, másolás útján is tanul. A foglalkozások az alábbi képességeiket, készségeiket tudom fejleszteni, kialakítani:

- finommotorika
- harmonikus nagymozgás
- ritmusérzék
- szín-és formaérzék
- emlékezet
- képzelet
- kreativitás
- logika
- problémamegoldó készség
- személyiség fejlődés
- testséma

Amit még mindenképp szeretnék beleszőni a napirendbe az, az ünnepek megtartása. Egészen az előkészületektől, hogy elegendő idő jusson felkészíteni a kicsiket illetve elkészíteni az ajándékokat, a dekorációs tárgyakat. Annak figyelembe vételével, hogy mire elérkezik az ünnep a gyermeket még mindig érdekelje, várja azt, ne legyen unott, hiszen nem ez a cél. Célom, hogy a gyermek felkészült legyen, tudja mit is ünnepelnek és örömet okozunk akár egy saját kezűleg „gyártott” aprósággal. Szeretném, hogy a szülők együtt ünnepelhessenek csemetéjükkel. Éppen ezért, csak abban az esetben tartanánk meg egy gyerkőc szülinapját a csoportban, ha az a szülő kifejezett kérése.

A fentiekén túl, úgy gondolom, hogy a napirend részét képezi, a szülőkkel való kapcsolattartás is. Hiszen minden nap reggel és délután is találkozunk egymással, így alaklom nyílik beszélgetni, melynek során elmondhatjuk, hogy aznap mi történt gyermekével. Mi az, amire esetleg jobban figyeljen oda, vagy éppen, hogy mi mindenben fejlődött picinye. Hiszen egy elégedett mosoly a gyermek és szülője részéről a lehető legjobb visszajelzés!

„Sok van, mi csodálatos, de az embernél nincs semmi csodálatosabb.”

/Szophoklész/

Felhasznált irodalom:

A családi napközi működésének követelményei

Módszertani útmutató

*Szerkesztette: Kovácsné Bárány Ildikó. Dr. Mátay Katalin. Szombathelyiné dr. Nyitrai Ágnes.
Budapest, 2013*

Deákné B. Katalin: Anya, taníts engem!

Kiadó: Deák És Társa 2010

Maszler Irén: Játépedagógia

Kiadó: Comenius Bt. Pécs 1996

Kozma Béla: Dajka szakképzési ismeretek

Kiadó: Comennius Oktató és Kiadó Kft. Pécs 2009